

17η Διδακτική Ενότητα

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ

*Απόσπασμα από το Σύνταγμα που ψήφισε η Εθνοσυνέλευση της
Τροιζήνας το Μαΐο του 1827*

Στο αρ. 5 *Η κυριαρχία ενυπάρχει στο Έθνος· πάσα εξουσία πηγάζει εξ
αυτού και υπάρχει υπέρ αυτού.*

Στα αρ. 36-42 *καθορίζεται με σαφήνεια η διάκριση των τριών λειτουργιών,
της νομοθετικής, εκτελεστικής και της δικαστικής: «Η
νομοθετική εξουσία ανήκει ιδιαιτέρως εις το σώμα των
αντιπροσώπων του λαού, το οποίον ονομάζεται Βουλή. Η
νομοτελεστική ανήκει εις ένα μόνον, ονομαζόμενον Κυβερνήτην,
έχοντα διαφόρους υπ' αυτόν γραμματείς Επικρατείας. Η
δικαστική εις τα διάφορα δικαστήρια δικαστήρια...»*

Στο αρ. 128 *θεσπίζεται ο έλεγχος των υπουργών από τη Βουλή. Οι
γραμματείς της Επικρατείας, δηλ. οι υπουργοί, όταν καλούνται
από τη Βουλή οφείλουν να δίνουν «τας αναγκαίας πληροφορίας
περί των πραγμάτων όσα ανάγονται εκ του κλάδου των.»*

Εργασία για το σπίτι

- ♦ Αφού μελετήσετε από το βιβλίο της Ιστορίας σας (Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας Β' Ενιαίου Λυκείου) τη διάταξη «της αρχής της διάκρισης των λειτουργιών» όπως αυτή διατυπώνεται στα Συντάγματα: α) της Τροιζήνας 1827 (σελ. 107), β) του 1844 (σελ. 266) και γ) του 1864 (σελ. 276), να κρίνετε τη σημαντικότητα αυτής της διάταξης στα τρία Συντάγματα, με βάση την ιστορική περίοδο ψήφισης του καθενός απ' αυτά.

Εργασία για το σχολείο

- ♦ Πριν γίνει η αναπαράσταση της Βουλής από τους μαθητές, χρήσιμο θα ήταν, να έχει προηγηθεί ο χωρισμός τους σε ομάδες και κάθε ομάδα να έχει ιδρύσει από ένα κόμμα (το αναφέρει το σχολικό σας βιβλίο, σε μια διδακτική ώρα). Για να χωριστούν οι μαθητές σε κόμματα θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους και να εφαρμόσουν το άρθρο 29 του Συντάγματος. Επίσης πρέπει οι μαθητές να κατανοήσουν ότι η δράση των κομμάτων εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του Δημοκρατικού Πολιτεύματος και ότι τα κόμματα διέπονται από εσωτερικές δημοκρατικές διαδικασίες και ακόμη υποχρεωτικά ανακοινώνουν τους σκοπούς και τις θέσεις τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ερωτήσεις του τύπου «σωστό - λάθος»

Αφού διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ εάν τις θεωρείτε σωστές και το Λ εάν τις θεωρείτε λανθασμένες.

1. Μια βασική αρχή, στην οποία στηρίζεται η λειτουργία του πολιτεύματος είναι η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών της κρατικής εξουσίας. Σ Λ
2. Οι λειτουργίες της Πολιτείας είναι Νομοθετική, Εκτελεστική και Δικαστική. Σ Λ
3. Η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών διατυπώνεται με απόλυτο χαρακτήρα στα Συντάγματα των Σύγχρονων Δημοκρατιών. Σ Λ
4. Η ύπαρξη πολλών πολιτικών κομμάτων είναι απαραίτητη προϋπόθεση στη σύγχρονη αντιπροσωπευτική Δημοκρατία. Σ Λ
5. Οι αλλοδαποί ιδρύουν πολιτικά κόμματα και συμμετέχουν

σ' αυτά.

Σ Λ

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Η Νομοθετική λειτουργία ασκείται από:
 - α) τους Βουλευτές και τον Πρόεδρο της Βουλής
 - β) τον Πρωθυπουργό και τους Βουλευτές
 - γ) τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τη Βουλή
 - δ) τον Πρωθυπουργό και τους δικαστές.

2. Η εκτελεστική λειτουργία ασκείται από:
 - α) τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς
 - β) τον Πρόεδρο της Βουλής και τους Βουλευτές
 - γ) τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση
 - δ) κανένα από τα πιο πάνω όργανα

Ερώτηση αντιστοίχισης

Να γράψετε στο κενό αριστερά το γράμμα του δεδομένου της Β' στήλης, που αντιστοιχεί στο δεδομένο της Α' στήλης. (Σε κάθε δεδομένο της Α' στήλης αντιστοιχεί ένα μόνο από τα δεδομένα της Β' στήλης).

A'	B'
1. ___ Εκτελεστική εξουσία	α) ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τη Βουλή
2. ___ Δικαστική εξουσία	β) ασκείται από τα Δικαστήρια
3. ___ Νομοθετική εξουσία	γ) ασκείται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου
	δ) ασκείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση
	ε) ασκείται από τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς

Ερωτήσεις συμπλήρωσης

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις.

1. Η θεωρία για τη διάκριση των λειτουργιών έχει τις ρίζες της στις θεωρίες του Γάλλου φιλοσόφου
2. Όταν η λειτουργία ανατίθεται σε μια ιδιαίτερη κατηγορία οργάνων, προβλέπεται όμως και η άσκηση ορισμένων εκδηλώσεων της λειτουργίας αυτής, από όργανα μιας άλλης ομάδας κρατικών οργάνων αυτό λέγεται
3. Πολιτικό κόμμα είναι μια πολιτών με σκοπό να αποκτήσει μέσα από διαδικασίες την πλειοψηφία

Ερωτήσεις του τύπου «σωστό - λάθος»

Αφού διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ εάν τις θεωρείτε σωστές και το Λ εάν τις θεωρείτε λανθασμένες. Στη συνέχεια, στην κενή σειρά που ακολουθεί να αναδιατυπώσετε τις λανθασμένες προτάσεις, ώστε να γίνουν σωστές.

1. Όλες οι εξουσίες πρέπει να συγκεντρώνονται στα χέρια ενός και μόνου προσώπου. Σ Λ
.....
2. Στο Ελληνικό Σύνταγμα δεν υπάρχει απόλυτη διάκριση των λειτουργιών. Σ Λ
.....
3. Ο αμοιβαίος έλεγχος των πολιτειακών οργάνων διενεργείται με απόλυτο τρόπο τις τελευταίες δεκαετίες. Σ Λ
.....

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

Να απαντήσετε συνοπτικά σε καθεμιά από τις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Από ποια όργανα ασκείται η Νομοθετική και η Εκτελεστική λειτουργία;
2. Ποιος είναι ο ρόλος της Αντιπολίτευσης μέσα στη Βουλή;
3. Μπορεί κάποιος που είναι μικρότερος των 18 ετών να συμμετέχει σε πολιτικό κόμμα και γιατί;
4. Ποιοι μπορούν να ιδρύουν πολιτικά κόμματα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του Συντάγματος;
5. Ποια ουσιώδη μεταβολή έχει υποστεί ο θεσμός του αμοιβαίου ελέγχου των πολιτειακών οργάνων τις τελευταίες δεκαετίες;

Ερωτήσεις ανάπτυξης

Να απαντήσετε σε καθένα από τα παρακάτω θέματα:

1. Να προσδιορίσετε την έννοια και το στόχο της Διασταύρωσης των λειτουργιών.
2. Να προσδιορίσετε την έννοια του πολιτικού κόμματος και τη σημασία του στην κοινοβουλευτική Δημοκρατία.